

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

fahs

NUMMER 3 AUGUST 1999

Sct. Mariæ Kirke i Helsingør.

Udsnit af en håndtegning af den hollandske maler Hans Knieper fra o. 1582.

(Fra „Sct. Mariæ Kirke og Vor Frue Kloster i Helsingør“ af Henning Henningsen.)

Præsentation af FAHS's udvalg

Bestyrelsen for Frederiksborg Amts Historiske Samfund består af 10 personer og har nedsat tre underudvalg, som jeg kort vil omtale.

Medlemmer af turudvalget er Gudrun Lund Meyer, Aase Zinck og Dorrit af Rosenborg. De arbejder entusiastisk og bruger en del tid på at arrangere diverse ture, rundvisninger og foredrag. Senest var vi i juni omkring 60 personer på en vellykket tur til Jægerspris Slot og flere arrangementer er undervejs.

Skriftudvalget sørger for at årbogen udkommer hvert år. Udvalget består af vores formand Henrik Bengtsen, Flemming Beyer, Erling Svane, Anders Alslev og Eva Stennicke.

FAHS-bladet er et enmandsudvalg, da jeg selv sørger for bladet med teknisk support af min sambo og bidrag fra medlemmer og bestyrelse.

Foreningens medlemmer er altid velkomne med synspunkter, ideer og kritik til udvalgene ligesom til resten af bestyrelsen. Den er med en enkelt undtagelse (Lars Bjørn Madsen gik ud og Erling Svane kom ind) identisk med bestyrelsen i 1998. "Den blå bog" fremgår af side 91 i årbogen for 1999.

Vi som arbejder i bestyrelsen og udvalgene ser gerne at medlemmerne får både informationer og interessante oplevelser gennem FAHS. Når vi lykkes, regner vi med at interessen for foreningen øger og at nye medlemmer kommer til via anbefaling.

ES

fahs

FAHS er et medlemsblad for Frederiksborg Amts Historiske Samfund og udkommer 4 gange årligt. I 1999 i følgende måneder: februar, april, august og november.

Artikler til bladet sendes til:

FAHS, Helsingør Kommunes Biblioteker,
att. Eva Stennicke, Lundegade 13, 3000 Helsingør.

Telefon: 4928 3622, fax: 4928 3627.

E-mail: eva.stennicke@telia.com

Medlemskab og kontingent:

Helsingør Teaterforening, Havnepladsen 1, 3000 Helsingør.

Telefon: 4920 0811.

Redaktion

Bibliotekar

Eva Stennicke
(ansvarshavende red.)

Tryk: A-print,
Espergærde

Lay-out, sats og
tilrettelæggelse:

Eva Stennicke

Lyse minder fra dystre tider

Af Finn Zinklar

Der er sommerferier, man mange år efter husker særligt godt. For mig gælder det ferierne under 2. Verdenskrig. Netop de år, der bagefter fik betegnelsen „de fem forbandede år“ på grund af den tyske besættelse fra 9. april 1940 til 5. maj 1945.

I disse fem år oplevede vi her i Danmark nogle usædvanligt kolde vintre, men til gengæld også nogle dejlige varme somre, hvor der var indført sommertid.

Uvisheden om, hvordan krigen ville ende, og om man måske selv blev et af dens millioner af ofre lærte os, der var unge dengang, at nyde de lyse og glade øjeblikke i fulde drag. Det er nok derfor, man stadig husker dem så godt.

Når man i dag på en af de rigtigt varme sommersøndage kaster et blik hen over Liselejes overfyldte strand fra en af de nedtrampede klitter, der grænser op til den store parkeringsplads med de lange rækker af biler, kan man godt gribe sig selv i med et stænk af vemod at tænke tilbage på krigsårenes sommerdage. Da var enhver form for privatbilisme effektivt stoppet af den totale mangel på benzin. Toggangen var indskrænket til det minimale, for der var også mangel på kul til damplokomotiverne, der var ene om at levere trækraften.

Disse forhold bevirkede, at stranden selv på de værste hedeølgesøndage var forbeholdt de par hundrede pensionærer, der boede på Liselejes dengang seks pensionater og på Strandhotellet. Dertil kom sommerhusejerne, og de var ikke nær så talrige som nu.

Selv om den tyske værnemagt havde

spærret stranden af med pigtråd, der hvor skydeterrænet begyndte ved Asserbo, var der derfor rigelig plads til os alle på det resterende stykke strand. Der var altid tilpas langt mellem grupperne af badegæster.

De fleste af sommerhusejerne var på hilsefod. Man kendte hinanden fra de overfyldte tog og rutebiler og fra de daglige indkøbsture i butikkerne eller fra posthuset på rutebilpladsen, hvor man hver søndag formiddag stod i kø for at hente sin omadresserede søndagsavis, da postbudet kun uddelte morgenaviserne på hverdage. Derfor holdt posthuset søndagsåbent en times tid.

Når min bror og jeg gik til stranden, bestod hele udstyret af den dengang helt uundværlige frottebadekåbe. Den havde vi på og under den et par heluldne badebukser. De var meget længe om at tørre efter et bad. Derfor medbragte vi et par skiftebadebukser. På fødderne bar vi hvidkridtede lærredssko med gummisåler.

Som de fleste af vore jævnaldrende havde vi vore faste strandveninder, der var københavnere som vi selv. De to var søstre med kun et års tid imellem. De hed Inge og Tove Laursen, og deres far var skolelærer. Den tredje hed Else Birk. Hendes far var direktør for en dengang landskendt skotøjsfabrik.

Vi tilbragte mange af dagens solskinstimer sammen på stranden. Det blev tit til fem-seks bade, når både luften og vandet var tilpas varmt.

Ved stranden lå man på sin udbredte badekåbe og ikke direkte i sandet. Efter et,

bad rystede man den fri for sand, inden man tog den på og strammede bæltet eller den flettede snor om livet. Med den rutine, som mange års øvelse giver, krængede man dernæst de våde badebukser ned omkring anklerne, så man kunne få fødderne ud af dem. Først når men havde fået de tørre skiftebadebukser på, tog man badekåben af igen. At skifte uden brug af badekåbe ville have været helt utænkeligt. Selv unge mennesker var langt mere blufærdige dengang.

Pigerne skiftede badedragt på samme måde, mens min bror og jeg diskret så den anden vej.

Vi foretrak at ligge nede på selve strandbredden, men der var dage, hvor det blæste så kraftigt, at vi måtte søge læ oppe i klitterne. Dengang afgjorde man selv, om det var for farligt at bade eller ej. Der var hver-

ken livredder eller flagstænger med et grønt, gult eller rødt flag. Såvidt jeg husker, var der dog aldrig nogen, der druknede.

Vi kunne alle fem tåle masser af sol og blev blot mere og mere solbrune. Dengang fik man at vide, at det var sundt at ligge i solen. Ingen talte om faren for hudkræft.

Følte vi trang til lidt motion, tog vi en spadseretur hen til molen, og vi kunne roligt lade vore badekåber, sko, bøger eller hvad vi ellers havde med til stranden, blive liggende tilbage. Baderotter var dengang et så godt som ukendt fænomen.

Det værste, der kunne ske, mens man var borte, var, at en omstrejfende hund - og dem var der adskillige af på stranden dengang - fandt på at lette ben op ad ens badekåbe. Det er faktisk sket for mig, mens jeg var ude at bade. Selv om jeg så, hvad der

Billedet fra Liseleje er venligst udlånt af Frederiksværksegens Museum.

var ved at ske, havde jeg ingen mulighed for at nå ind og forhindre det i tide.

Liseleje mole er blot en bølgebryder af store sten holdt på plads af nedrammede pæle, der indbyrdes er forbundne med svære vandrette bjælker.

Gennem mange år stod der på stranden foran molen et par store skilte med teksten: Badning nærmere molen end 100 meter livsfarlig. De er nu erstattet af moderne skilte med piktogrammer, der fortæller det samme. Alligevel er det en kendsgerning, at der i dag bades på livet løs klods op ad molen. Desuden slår mange badegæster sig ned lige bag molen og på begge sider af den.

Hele dette stykke strand var i min ungdom forbeholdt Liselejes fiskere. Det var helt og holdent deres domæne, som københavnernes holdt sig fra.

Her lå deres små og større trøjoller trukket op på land ved hjælp af ophalingsspillet. Nogle både havde motor og skrue, mens de mindste kun havde et par årer som drivkraft. I bådene der duftede af tjære, lå fiskernes redskaber, bl.a. de karakteristiske mærkebøjer med et flag i toppen, en korkflyder midtpå og et lod i bunden. Man kunne altid se et par fiskere gå og sysle med deres både og redskaber.

Den snorlige cementsti, der fører gennem klitterne op til det lille hvidkalkede ishus med stråtaget er ikke - som nogen vist tror - lavet til gavn og glæde for landligerne, men til fiskernes trillebøre, når de kørte net og redskaber ned til bådene eller dagens fangst den modsatte vej.

Mens fiskeriet - for det meste bundgarnsfiskeri - endnu var et vigtigt erhverv for mange af Liselejes faste indbyggere, flød vandkanten i den lille bugt bag molen og det nærliggende stykke af stranden ofte

med masser af afskårne rødspættehoveder og halvrådne fisk, der var blevet kasseret, fordi de var for små. De kunne godt lugte fælt på varme sommerdage og holde en hær af grønne fluer til. Alene af den grund holdt badegæsterne sig væk derfra.

Når min bror og jeg og vore veninder var nået hen til molen, klatrede vi op på den og balancerede hen over stenene ud til den ende, der pegede mod Tisvildeleje. Vi satte os på hver sin pæl og nød udsigten langs den kilometerlange strand, der endte i en lille pynt domineret af Tisvildelejes hvidkalkede højtliggende badehotel, der forlængst er borte. Det blev nedrevet efter en brand kort efter besættelsen.

Det var dejligt at sidde på pælene og blive gennembagt af solen, mens man lyttede til de små bølgers klukken nede mellem molens sten.

Mens vi sad der, aftalte vi tit, hvad vi skulle lave om aftenen. Vi holdt alle af at cykle, og da der var indført sommertid, var aftenene ekstra lange og lyse. Var vejret fint, kunne et af vore mål være Tibirke Bakker. Vi kørte ad Bækkebrovej til kilden ved Tibirke kirke og tilbage gennem skoven.

På udturen havde vi hele landevejen for os selv og kunne kilometer efter kilometer køre to eller tre ved siden af hinanden uden at møde en eneste bilist. Det store problem var de tyndslidte cykeldæk. Det var næsten helt umuligt at skaffe nye. Men man var blevet ferm til at klare punkteringer og havde altid pumpe og lappegrejer med.

Trods krig og tysk besættelse var der altså også lyse stunder, og selv om der efterhånden er gået mere end et halvt århundrede, mindes jeg stadig de solmættede sommerferier, jeg oplevede sammen med min bror og vore tre søde veninder i "de fem forbandede år".

Nye Bøger

ved Eva Stennicke

Magnus Engberg: Visiter vid Sundet, i författarspår runt ett gränsvatten.

Stockholm, 1998. 369 sider, ill.

Forfatteren skriver i forordet

“Namnkunniga författare och konstnärer har för längre eller kortare tid haft båda sitt yttre och inre landskap vid Öresund .... spåren efter dem är många, mer eller mindre spektakulära och alltid tacksamma att följa.”

I bogen kan man bl.a. læse om Søren Kierkegaard, Holger Drachmann, August Strindberg og H.C. Andersen. I kapitlet “Bland Rungsteds lycksaligheter” beskæftiger forfatteren sig med Johannes Ewald og Karen Blixen.

Jacob Paludan, forfatter, farmaceut og Birkerødborger.

Redigeret af Jens Overø. Birkerød, 1998. 87 sider, ill.

Bogen indeholder 4 kapitler om forfatteren Jacob Paludan, som boede i Birkerød i mere end 40 år.

Eva Hansen: Hundested i gamle Dage. Erindringer fra et kvart Aarhundrede.

Udgivet af Hundested Lokalhistoriske Forening, 1998. 104 sider, ill.

Erindringerne omhandler perioden fra omkring 1900 til 1930'erne.

Helsingør Kommunes Museers årbog 1998.

Emnet for museernes årbog i 1997 og 1998 er Tikøb Kommunes historie.

Begge årbøger består af flere forskellige

artikler, som skal ses som bidrag til belysning af de forskellige geografiske områder i den forhenværende sognekommune. Man tilstræber ligeledes at belyse forskellige emner og tidsperioder. Dog ses en hovedvægt af artikler omhandlende det 20. århundrede.

Søren Federspiel: Arbejds mænd - i Danmarks ældste industriby. SiD Frederiksværk 1898-1998.

Udgivet af SiD Frederiksværk, 1998. 150 sider, ill.

Til slut bogen som Pernille Hasselsteen holdt et meget inspirerende foredrag om på turen til Jægerspris:

Pernille Arenfeldt og Pernille Hasselsteen: Din hengivne Louise. Louise Rasmussens breve til Carl Berling og kronprins/kong Frederik VII 1844-1850.

Forlaget Fremad, 1999. 380 sider, ill.

Helsingørj 2lvij

Maundagen den 21. Martij 1870.

- Som bekjendt ere Franskmændene ikke stærke i Historie og Geographi udenfor Frankrigs Omraade. Et Beviis herpaa har man i en i 1869 i Paris udkommen Bog om den Struenseeiske Periode, hvor Slottet Frederiksborg anførelj som et Slot, mest bestaaende af Sorte Ruiner, liggende 2 Mill fra Kjøbenhavn paa et Bjerg, omgivet af en Fyrreskov, der ligesom Haven er bedækket med evig Sne. Endnu i 1869 regjerede ifølge Bogen Frederik III., “en af de viseste og mest oplyste Monarker i Europa”. (N. A.)

Rundvisning i "Den sorte Diamant".

Interessen var stor for vort besøg i januar 1999 på det da genåbnede Statens Museum for Kunst. Det har givet turudvalget lyst til at arrangere et besøg på Det Kongelige Bibliotek, som efter om- og tilbygning åbner i september.

Kulturministeriet udskrev i 1993 en europæisk arkitektkonkurrence, som blev vundet af det danske arkitektfirma Smith, Hammer og Lassen. Firmaets forslag til en bygning på Københavns havnefront gør Danmarks Nationalbibliotek til et af Europas fornemme bygningsværker. Den nye bygning fremstår som en granitbeklædt stort diamant, der hælder ud over havnen og som indadtil åbner sig for publikum.

Bibliotekspressen (bibliotekarenes fagblad) skrev i januar 1999: "Om trekvart år indvies århundredets nok mest avancerede og storladne biblioteksbyggeri i Norden - Den sorte Diamant ved Havnefronten i København. Med dette projekt vil Det Kongelige Bibliotek ikke bare få udvidet sit areal på Slotsholmen fra 20.000 kvadratmeter til 40.000. Det vil også få helt andre muligheder for at præsentere sine samlinger og byde på et kulturprogram med appel til befolkningen bredt. Samtidig med at forskere og studerende får langst bedre forhold."

FAHS har bestilt rundvisning på Det Kongelige Bibliotek lørdag d. 6. november kl. 14.00. Man tager max. 25 deltagere pr. hold, og vi har foreløbig tegnet os for 2 hold. Pris 25.- pr. deltager.

Vi vil gerne at alle deltagere mødes i restauranten efterfølgende, men på grund af at restauratøren tiltræder den 1. august

(efter FAHS-bladets deadline), kan vi først ved tilmelding oplyse om prisen for denne del af arrangementet.

Tilmelding se bagsiden.

Middelalderens medicin og lægeplanter

Som en del af aktiviteterne i middelaldeaaret arrangerer Farum Arkiv- og Museumsforening 2 ture og 1 foredrag, som fhv. provisor cand. pharm. Finn Wagner står for.

Mandag den 30. august mødes man på hjørnet af Bülowvej og Thorvaldsensvej på Frederiksberg for at se på lægeplanter fra middelalderen i Landbohøjskolens Have kl. 16 - 18.

Onsdag den 1. september holder Finn Wagner foredraget „Medicinen i middelalderen“ kl. 19.30 i Farum Kulturhus, Stavnsholtvej 3 (3 min. gang fra S-togstationen i Farum).

Søndag den 5. september mødes man kl. 14 - 16 på Æbelholt Klostermuseum (vest for Hillerød ved landevejen mod Meløse). Der findes klosterruiner samt skeletfund, som vidner om livsvilkår, sygdomme og død i middelalderen. Desuden en urtehave med lægeplanter.

Nærmere oplysninger fås hos Gudrun Lund Meyer (44 95 32 05).

Slangerupkanalen

Af Uffe Mühlendorff.

Artiklen er med tilladelse optrykt efter Frederikssund Historiske Forening, 1998 Nr.2

Den 21. februar 1631 satte kongen, Christian IV, sit navn under et dokument, som med en vis ret kunne kaldes Frederikssunds fødselsattest. Det var i hvert fald dette dokument, der startede det hele. Baggrunden for dokumentet var, at borgerne i den hensygnende købstad Slangerup havde ansøgt om tilladelse til at opføre nogle pakhuse på overdrevet ved Ude Sundby. Man ville laste og losse varer herfra og håbede, at Slangerup på denne måde igen kunne få gang i handelen og stoppe byens stagnation.

Tilladelsen fik man, og det reddede også Slangerup for en tid. En række borgere lod opføre pakhuse på overdrevet ved fjorden. Desværre fandt flere af dem det snart mere praktisk, at bosætte sig ved pakhuserne i stedet for at transportere varerne frem og tilbage mellem købstaden og ladestedet. Flere fulgte eksemplet, og en lille by voksede frem her.

I Slangerup indså man hurtigt den fare, der ville opstå, når folk flyttede til ladestedet og trak handelen med dertil.

Man forsøgte derfor at tvinge beboerne ved ladestedet til at flytte tilbage til byen. Da det mislykkedes, sørgede man i stedet for at ladestedet blev lagt ind under Slangerup. Men det ladested, som Slangerup havde regnet med skulle redde byen, blev i stedet til en konkurrent.

I løbet af 1700-tallet fik den lille bebyggelse, der nu lød navnet Frederikssund,

mere og mere selvbestemmelse, så man til sidst kun havde byfogeden fælles med moderbyen. Frederikssund trak med sin gode beliggenhed ved vandet efterhånden kraften ud af Slangerup.

I 1806 stod det så galt til, at Slangerup indså, at der måtte foretages drastiske skridt, hvis byen skulle overleve som købstad.

Byens vise mænd satte sig ned og tænkte sig om. Sammen fik de en god idé, men desværre ville den være for dyr, til at byen kunne gennemføre den selv. Byen måtte have statens hjælp, hvis planen skulle realiseres. Der blev derfor sendt en ansøgning til stiftamtmanden, som lod den gå videre i det offentlige system.

Hvad var det mon at Slangerups vise mænd havde fundet på ?

Jo, de ville såmænd bare have gravet en kanal fra Roskilde Fjord (eller Isefjorden, som den kaldtes dengang) ind til Slangerup by. Når kanalen først var en realitet, regnede de optimistiske folk med, at byen straks ville blive besejlet i den helt store stil, og handelen ville blomstre op.

For ikke at skræmme myndighederne, angav man, at kanalen nok ville blive 2 kilometer lang, og undlod fikst at nævne, at afstanden mellem Slangerup og fjorden var 8 kilometer !

Ansøgningen landede omsider på bordet hos Den Kongelige Kanaldirektion. Her var man ikke så bekendt med de lokale forhold og spurgte derfor amtmanden for Frederiksborg Amt, hvad han syntes om idéen. Var den overhovedet realisabel ? Hvad ville den koste ? og hvad der ellers kunne have interesse for sagen.

Her strandede så Slangerups planer om

Udsnit af Det Kongelige Videnskabernes Selskabs Kort med Slangstrupkanalen indteget.

at blive havneby. Amtmanden vidste godt, at planen var den rene utopi, hvad han sikkert også hurtigt meldte tilbage til Kanaldirektionen.

Hvad man sagde til dette i Slangstrup, vides ikke, men man fik ret i sin dystre forudsigtelse om købstadens fremtid. Igen den

17. maj 1809 satte en konge, nu Frederik VI, sin underskrift på et dokument, denne gang for at stadfæste, at Slangstrup skulle nedlægges som købstad og Frederikssund skulle fortsætte med værdigheden.

Lokalbibliografi - hvad er det?

Ved Eva Stennicke

Som en del af min ansættelse på Centralbiblioteket i Helsingør, har jeg i snart mange år arbejdet med *Lokalbibliografien for Frederiksborg Amt*.

Arbejdet er et led i det landsdækkende projekt *Dansk Lokalbibliografi*. I årene fra 1979 til 1987 udkom der lokalbibliografier for 6 af Danmarks 14 amter. Siden slutningen af 1980'erne er det lykkedes for centralbibliotekerne i flere amter at fortsætte arbejdet, ligesom der er kommet nye til. Arbejdet foregår alle steder ved hjælp af edb.

I *Lokalbibliografien for Frederiksborg Amt* kan man finde henvisninger til litteratur vedrørende lokaliteter, emner, institutioner og personer indenfor det geografiske område som Frederiksborg Amt dækker. I lokalbibliografien registreres nemlig bøger, afsnit i bøger, tidsskriftsartikler, lokale tidsskrifter og foreningers udgivelser. Desuden registreres kommunale publikationer som budgetter, kommuneplaner, lokalplaner og diverse rapporter. I mindre omfang medtages også kort, videoer og musik.

Lokalbibliografien er ikke kun et arbejdsredskab for bibliotekarer og arkiv- og museumsfolk, men i lige så høj grad et hjælpemiddel for den lokalhistorisk interesserede, slægtsforskeren, tilflytteren og mange flere.

Som eksempel kan nævnes at en søgning på litteratur om Esrum Kanal i den lokalbibliografiske database som resultat giver 7 henvisninger. Der er skrevet om kanalen i: Kr. Kristiansen: *Det ukendte Danmark*, 1983. i: F. Petterson: *Ture i det nordsjællandske fra Gilleleje Feriecenter*,

1985. i: *Folk og minder fra Nordsjælland*, 1986. i: *Den Danske Mølle*, 1991, Nr. 4. i: *Siden Saxo*, 1993, Nr. 1. og i: *FAHS*, 1993, Nr. 1.

Lokalbibliografien for Frederiksborg Amt består rent faktisk af to dele:

Udgivelser trykt før 1980 må søges i bogen: *Dansk Lokalbibliografi, Frederiksborg Amt*. Ved Eva Deichmann, Bibliotekscentralens Forlag, 1985. Heri er registreret omkring 9.600 titler. Bogen er desværre udsolgt, men findes på bibliotekerne.

Litteratur udgivet hovedsageligt i årene 1980 og frem er registreret i en database på Helsingør Kommunes Biblioteker (Centralbibliotek for Frederiksborg Amt). Her findes andre små 11.000 titler registrerede. Denne del af lokalbibliografien findes på internettet, idet den ligger som en del af Helsingør Kommunes Bibliotekers hjemmeside på adressen:

<http://www.helsbib.dk>

På hjemmesiden er der både en direkte adgang til at søge i lokalbibliografien, og nok så vigtigt, en kort vejledning i, hvad man kan forvente at finde samt et par nyttige tips til selve søgningen. Har man adgang til internettet hjemme, er det nok et forsøg værd at kalde op til lokalbibliografien. Har man ikke internetadgang hjemme, kan man gå til sit bibliotek, hvor jeg er sikker på, at personalet vil være behjælpeligt. Så godt som alle biblioteker stiller i dag internetadgang til rådighed for borgerne.

Endelig kan man komme i tvivl om, hvad man gør, hvis man finder en interessant bog eller artikel og ens eget bibliotek ikke har den. Men heller ikke det er noget stort problem, idet bibliotekerne samarbejder og kan

fremskaffe materiale de ikke selv har, fra andre biblioteker.

Jeg håber at denne artikel giver bladets læsere lyst til at bruge *Lokalbibliografien for Frederiksborg Amt*.

En (eftersommer)-søndag i Helsingør

Skive fra 1774 i Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskab.

Søndag den 10. oktober 1999 har FAHS's turudvalg arrangeret en udflugt til Helsingør. Vi mødes kl. 12.30 i Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskabs lokaler på Stengade 46, Helsingør. Skydeselskabets bygning er tegnet af den svenske arkitekt C.F. Adelcrantz og er opført mellem 1784 og 1791 som konsulat for den svenske generalkonsul. Svenskerne skilte sig af med bygningen i 1850, men endnu krones facaden af et skjold med Gustav III's monogram. Det var i denne bygning, at den franske marskal Jean-Baptiste Bernadotte

i 1818 afsvor sig sin katolske tro, inden han skulle modtages i det protestantiske Sverige som konge under navnet Karl XIV Johan.

Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskab har ejet ejendommen Stengade 46 siden 1901, men foreningen er faktisk mere end 225 år gammel, idet skydeselskabet allerede i 1766 fik Christian den Syvendes underskrift på sin konvention.

De mange maledede skiver udgør et særligt kapitel i selskabets historie. Efter konventionen skulle den afgående fuglekonge skænke selskabet en bemalt skive til erindring om tiden og værdigheden, hvorfor hen ved 220 skiver i dag pryder lokalerne i Stengade 46. Skiverne betragtes i dag som en både personalhistorisk og kulturhistorisk uvurderlig samling.

I skydeselskabets lokaler vil museumschef Kenno Pedersen fortælle om skydeselskabets historie ligesom vi der vil indtage en lækker frokostanretning bestående af varmrøget havørred med æble/løg-dressing, indbagt mørbrad i væv med soufflefars og spinat, afsluttet med ost.

Efter foredraget og frokosten vil Kenno Pedersen ledsage os på en byvandring til Sct. Mariæ Kirke og Kloster.

Her vil mag. art. Jenny Flensborg både vise og fortælle os om kalkmalerierne. Sct. Mariæ Kirkes kalkmalerier blev i 1991/92 i samarbejde med Nationalmuseet rensat og opmalt og står i dag klare og tydelige. Som det vil være FAHS's læsere bekendt, har Jenny Flensborg skrevet om kalkmalerierne i vores årbog for 1999.

Dagen med Historisk Samfund forventes afsluttet kl. ca. 17.00 og koster 125 kr. ekskl. drikkevarer.

Tilmelding se bagsiden. Hurtig tilmelding tilrådes da deltagerantal er max. 50.

Eftersommersøndag i Helsingør

Søndag den 10. oktober 1999 går turen til Helsingør, nærmere beskrivelse se side 11.

Vi mødes kl. 12.30 i Skydeselskabets lokaler, Stengade 46 i Helsingør. Her skal vi både spise en let frokost samt lytte til museumschef Kenno Pedersen, når han fortæller om Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskab.

Dernæst skal vi med Kenno Pedersen som guide gå til Sct. Mariæ Kirke, hvor mag. art. Jenny Flensborg vil berette om kalkmalerierne.

Turen forventes afsluttet kl. ca. 17.

Prisen er 125 kr. ekskl. drikkevarer.

Tilmelding foretages hurtigst muligt og senest en uge før turen til Gudrun Lund Meyer (44 95 32 05), Aase Zinck (47 31 13 85) eller Dorrit af Rosenberg (47 33 53 58).

Deltagerantal max. 50.

Den sorte diamant

Lørdag den 6. november 1999 er der rundvisning på det genåbnede Kongelige Bibliotek, nærmere beskrivelse se side 7.

Vi mødes i bibliotekets foyer lidt før kl. 14.00. (Rundvisningen starter kl. 14.00).

Biblioteket har besøgsadresse Søren Kierkegaards Plads 1, København. Man kan gå ind gennem Bibliotekshaven (overfor Folketingets indgang) og videre mod havnen. Derved kommer man til Søren Kierkegaards Plads, med springvand og tydeligt indgangsparti til biblioteket. Pladsen kan også nås via Christians Brygge.

Prisen for rundvisningen er 25 kr.

Turudvalget foreslår at vi efterfølgende mødes i restauranten til en kop kaffe. Nærmere oplysninger fås ved tilmeldingen. Denne foretages hurtigst muligt og senest en uge før arrangementet til

Gudrun Lund Meyer (44 95 32 05), Aase Zinck (47 31 13 85) eller Dorrit af Rosenberg (47 33 53 58).